

**ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ
НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО
ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ**

**Документа державного планування
«ПРОГРАМА підтримки розвитку агропромислового
комплексу Вінницької області
на 2026 – 2030 роки»**

Моніторинг для даного проєкту виконується з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення оцінки ефективності та достатності заходів із запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування та вжиття заходів для усунення не передбачених звіт про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення та визначення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування здійснюються відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Для здійснення моніторингу документа державного планування замовник розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звіт про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

У цьому Порядку термін «замовник документа державного планування» означає орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх

виконанням – **Департамент агропромислового розвитку Вінницької обласної військової адміністрації.**

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу:

- замовник визначає групу експертів, що відповідають за здійснення моніторингу (моніторингову групу), їх склад та порядок роботи. Строк виконання: один раз після затвердження документа державного планування;

- моніторингова група перевіряє відповідність проєктних рішень, що спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог в планувальній організації території. Строк виконання: один раз на рік після затвердження документа державного планування;

- моніторингова група співставляє цільові значення параметрів моніторингу до фактичних значень під час здійснення моніторингу. Строк виконання: один раз на рік після затвердження документа державного планування;

- замовник результати моніторингу оприлюднює на власному офіційному вебсайті один раз на рік після затвердження документа державного планування та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Згідно з проведеною оцінкою впливів на довкілля визначено, що під час провадження планованої діяльності, очікується незначний та допустимий вплив на довкілля зумовлений викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, шумовим забрудненням та здійсненням операцій у сфері управління відходами. Значний негативний вплив на довкілля під час провадження планованої діяльності не передбачається.

Враховуючи вищезазначені результати оцінки впливів передбачається програма моніторингу та контролю впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності для моніторингу та контролю допустимих впливів.

Моніторинг наслідків виконання МД для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, можливо здійснювати з урахуванням наявних можливостей щодо доступу до даних, які могли б використовуватись у якості індикативних показників прояву тих чи інших наслідків виконання МД (таблиця 1).

Таблиця 1

Індикатори наслідків виконання МД для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Сфера впливу	Індикатори
Забруднення атмосферного повітря	<u>Основні показники:</u> рівні аміаку, метану, пилу; локальні викиди від тваринницьких комплексів та агропідприємств; викиди від спалювання рослинних решток (у разі фіксації порушень). <u>Періодичність:</u> щорічно; у «ризикових» зонах — квартално.
Водні ресурси	<u>Основні показники:</u> вміст нітратів, фосфатів, пестицидів, солей у водах; стан малих річок і водозаборів питної води; рівень антропогенного навантаження в сільськогосподарських районах. <u>Періодичність:</u> не менше 1 разу на рік.
Збереження біорізноманіття	<u>Показники:</u> стан прибережних захисних смуг; площа природних оселищ, лісосмуг, екологічних коридорів; зміни у видах-індикаторах. <u>Періодичність:</u> 1 раз на 3 роки.
Земельні ресурси	<u>Основні показники:</u> рівень гумусу, кислотність, вміст азоту, фосфору, калію; площі деградованих, еродованих та забруднених земель; дотримання цільового призначення земель; впровадження землеохоронних заходів (сівозміни, залуження, агролісомеліорація).

	<i><u>Періодичність:</u></i> 1 раз на 1–2 роки; окремі показники — щорічно.
Здоров'я населення	<i><u>Основні показники:</u></i> рівень захворюваності, пов'язаної з якістю води (гастроентерологічні хвороби); захворюваність органів дихання в районах інтенсивного тваринництва; випадки гострих отруєнь пестицидами; дані щодо якості питної води у сільських поселеннях. <i><u>Періодичність:</u></i> щорічно.
Моніторинг виконання заходів Програми	<i><u>Завдання:</u></i> оцінити, наскільки ефективно впроваджуються передбачені Програмою дії. <i><u>Показники:</u></i> виконання інвентаризації та оновлення бази даних земель; проведення нормативної грошової оцінки; кількість проведених консультацій, тренінгів, виставок; частка виробників, які впроваджують екологічно дружні технології; динаміка обсягів виробництва з урахуванням екологічних вимог. <i><u>Періодичність:</u></i> щорічно.

Заходи реагування у разі виявлення негативних ефектів

- розроблення коригувальних дій, спрямованих на зниження негативного впливу;
- посилення контролю за дотриманням земельного та природоохоронного законодавства;
- запровадження додаткових агроекологічних заходів;
- інформування населення та зацікавлених сторін щодо виявлених ризиків;
- перегляд окремих елементів Програми або зміна підходів до її реалізації.

Засоби і способи виявлення замовником наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звіт про стратегічну екологічну оцінку, можуть включати систему моніторингу, проведення регулярних аудитів, оцінку ризиків та впровадження механізмів звітності. Додатково можуть застосовуватися консультації з експертами, залучення громадських організацій та інших зацікавлених сторін.

Методи визначення кожного із показників, засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також періодичність вимірів, визначаються відповідними

акредитованими лабораторіями на договірних засадах.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Департамент агропромислового розвитку Вінницької обласної державної адміністрації